МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
освітнього компонента

1. Основна інформація про освітній компонент
Вид освітнього компонента: навчальна дисципліна
Тип освітнього компонента: обов'язковий
Шифр і назва освітнього компонента: ОК2 Історико-культурні аспекти українського націотворення
Назва освітньої програми: Соціальна робота та консультування. Медіація
Рівень вищої освіти: другий
Семестр (семестри), в яких викладається компонент: перший
Обсяг освітнього компонента: 3 кредити ЄКТС, 90 годин

Форма контролю: залік
Мова викладання: українська

2. Інформація про викладача (викладачів)
Прізвище, ім'я, по батькові: Татаринов Іван Євгенович
Науковий ступінь, вчене звання, посада: к. іст. н., доц. каф. історії та методики її навчання
Кафедра: кафедра історії та методики її навчання

3. Цілі та очікувані результати навчання
Мета освітнього компонента: формування у здобувачів освіти цілісної системи знань про генезис, етапи становлення та особливості розвитку української нації в контексті загальноєвропейських історико-культурних процесів; розкриття механізмів трансформації української ідентичності від етносу до сучасної політичної нації, здатної захищати свою державність.
Компетентності освітньої програми, які формуються під час навчання:
ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
СК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.
СК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.
Очікувані програмні результати навчання:
ПРН 4. Показувати глибинне знання та системне розуміння теоретичних концепцій, як із галузі соціальної роботи, так і з інших галузей соціо-гуманітарних наук.
ПРН 12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

4. Структура освітнього компонента
Форми організації освітнього процесу

Годин за навчальним планом	**Денна форма**	**Заочна форма (за наявності)**

Навчальні заняття:	**30**	**8**
з них: лекції	18	4
лабораторні заняття	-	-
практичні заняття	-	-
семінарські заняття	12	4
індивідуальні заняття	-	-
консультації	-	-
Самостійна робота	**60**	**82**

Контрольні заходи: поточний контроль під час навчальних занять та виконання завдань самостійної роботи, проміжний контроль у формі дослідження робіт вчених з історії українського націотворення. Результати робіт представляються у вигляді презентації.

5. Зміст освітнього компонента

Тема 1. Теорії нації

Мета і завдання курсу, значення навчальної дисципліни. Еволюція поняття «нація» в історичній ретроспективі, починаючи з античних часів і середньовіччя. Правлячі еліти в XVI-XVII ст. як нації. Визначення нації в класичних працях європейських дослідників XIX – початку XX ст. Догматично-марксистський варіант теорії нації в радянській науковій літературі. Сучасні наукові версії терміну «нація».

Тема 2. Історія формування модерних європейських націй

Загальні особливості націотворення в модерну епоху. Нідерландська революція та утворення політичної нації. Англійська революція: нова еліта проти старої. Французька революція та її вплив на формування європейських націй. Весна народів 1848-1849 рр. Формування німецької та італійської націй. Роль Першої світової війни у формуванні національних держав.

Тема 3. Історичні корені сучасної України

Стародавні цивілізації на території сучасної України. Походження слов'ян. Київська Русь та її спадщина (IX–XIV ст.). Умови становленні модерної української нації у XV–XVIII ст. Проблема асиміляції козацько-старшинського класу в російську культуру в другій половині XVII – XVIII ст.). Геополітичні зміни в Центрально-Східній Європі останньої третини XVIII ст. та їх вплив на українську історію (остаточна ліквідація Гетьманщини, поділи Речі Посполитої, колонізація Південної (Степової) України).

Тема 4. Модерне українське націотворення («національне відродження») в XIX ст.

Українські землі між двома імперіями наприкінці XVIII – на початку XX ст. Українці як «малий народ» у Європі. Трьохстадійна схема національного руху в Україні. Наукова і культурницька стадії «національного відродження».

Тема 5. Політизація українського національного руху на зламі XIX–XX ст.

Запізніла індустріалізація і соціальні зміни на підросійській Україні та західноукраїнських землях. Утворення і розвиток партійно-політичної системи українського суспільства на поч. XX ст. Особливості політизації українського національного руху в Австро-Угорській імперії. Проблема утвердження етноніму «Україна» («українці», «український»). Українські землі між двома імперіями наприкінці XVIII – на початку XX ст. Українці як «малий народ» у Європі. Трьохстадійна схема національного руху в Україні. Наукова і культурницька стадії «національного відродження».

Тема 6. Боротьба за українську національну державність (1914 р. – кінець 1920-х рр.)

Українське питання в період Першої світової війни. Державотворча діяльність урядів УНР і ЗУНР. Боротьба за Українську державність і соборності (1917–1920 рр.). Причини і наслідки поразки Української революції. Утворення Української РСР, радянська політика «українізації» в 1920-х рр.

Тема 7. Український національний рух в міжвоєнний період та в роки Другої світової війни

Сталінський погром «українізації». Денаціоналізаторська політика урядів міжвоєнної Польщі, Румунії та Чехо-Словаччини. Ідеологія Організації українських націоналістів. Легальний політичний спектр у національно-державницькому таборі Західної України, Буковини і

Закарпаття (Карпатської України) міжвоєнного періоду. Український націоналізм у роки німецько-радянської війни 1941–1945 рр.

Тема 8. Особливості національного руху в радянській Україні (друга половина 1940-х рр. – 1991 р.)

Завершення процесу об'єднання етнічних українських земель в радянську Україну. Асиміляція населення УРСР у російський мовно-культурний простір, зміни в традиційному укладі життя. Концепція єдиного «радянського народу». Дисидентський рух. Горбачовська «перебудова» та національна політика. Перетворення України з радянської республіки на незалежну державу.

Тема 9. Українська національна ідея в період незалежності (1991 р. – початок XXI ст.)

Дезінтеграційні ризики для України в першій половині 1990-х рр. Особливості суспільно-політичного життя і національно-державного розвитку регіонів України. Помаранчева революція та Революція гідності як частина євроінтеграційних процесів. Збройна агресія в 2014 р. та самоорганізація українських національних сил. Вторгнення 2022 р. та перевірка української нації на її спроможність.

6. Політика забезпечення якості освіти

Вимоги до проходження компонента: Згідно з «Положенням про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Ізмаїльському державному гуманітарному університеті», накопичувальні бали нараховуються здобувачам вищої освіти за аудиторну та самостійну роботу, а також проходження проміжного контролю. Робота на семінарських заняттях передбачає усне обговорення дискусійних проблем, а також тестове оцінювання знання лекційного матеріалу. Завдання для самостійної роботи подаються студентом в електронному курсі й передбачають критичний аналіз історичних джерел, наукових праць та підготовка на основі цього індивідуальних завдань у вигляді презентацій.

Критерії оцінювання:

Шкала накопичення балів:

Максимальний пороговий рівень	70 балів (поточний контроль)	30 балів (проміжний контроль)
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

Схема накопичення балів:

- для здобувачів денної форми:

Аудиторна робота	**Самостійна робота**
Максимальний бал – 50	Максимальний бал – 20
Спосіб накопичення балів – за середньозваженим балом за шкалою оцінювання від «0» до «5». Мінімальна кількість оцінок – обов'язкове оцінювання 5 аудиторних занять. Формула оцінювання – див. п. 4.5 Положення про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ІДГУ.	Виконання 2-х завдань самостійної роботи: 1) аналітична записка/цифровий виступ – 10 балів; 2) польове усно-історичне інтерв'ю – 10 балів.

- для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, та здобувачів заочної форми:

Аудиторна робота	**Самостійна робота**
Максимальний бал – 10	Максимальний бал – 60
Спосіб накопичення балів – за середньозваженим балом за шкалою оцінювання від «0» до «5». Мінімальна кількість оцінок – обов'язкове оцінювання 2 аудиторних занять.	Виконання 6-х завдань самостійної роботи: 1) презентація до Теми 4 – 10 балів; 2) презентація до Теми 5 – 10 балів; 3) аналітична записка/цифровий виступ – 10 балів; 4) презентація до Теми 7 – 10 балів; 5) польове усноісторичне інтерв'ю – 10 балів

Формула оцінювання – див. п. 4.5 Положення про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ІДГУ.	6) Презентація до Теми 9 – 10 балів.

Підсумковий бал є сумою балів за поточний і проміжний контроль. Для отримання заліку здобувач має отримати мінімально допустимі бали, визначені у внутрішньому положенні університету. Підготовка і захист контрольної письмової роботи є обов'язковою умовою отримання заліку.

Академічна доброчесність. Студенти мають дотримуватися правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи та виконання практичних завдань є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

Використання технологій штучного інтелекту. Навчальна дисципліна не передбачає використання здобувачами генеративних моделей штучного інтелекту. Використання ШІ для генерації тексту з метою представлення його як власного вважатимуться академічним обманом, що передбачає притягнення студентів до академічної відповідальності відповідно до «Положення про систему забезпечення академічної доброчесності в ІДГУ».